

چک لیست احتیاطات استاندارد

تهیه شده در گروه بیماریهای عفونی دانشگاه علوم پزشکی تهران، تیم فلوشیپ کنترل عفونت - بهمن ۹۹

نام بیمارستان: ..... بخش: ..... تکمیل کننده: ..... تاریخ: .....

امتیاز	عنوان	ردیف
	آموزش	۱
۰ تا ۳	آموزش احتیاطات استاندارد جهت کارکنان: ☐ بدو ورود ☐ سالیانه ☐ برحسب مورد و طبق نیاز روش ارزیابی: مشاهده مستندات/ اختصاص ۱ امتیاز به ازای هر گزینه	۱-۱
۰ تا ۳	وجود پوستره‌های مرتبط با احتیاطات استاندارد یا بورد آموزش کنترل عفونت در بخش: ☐ پوستر بهداشت دست (حاوی موقعیت‌ها و نحوه بهداشت دست) ☐ پوستر نحوه استفاده از وسایل حفاظت فردی (پوشیدن و درآوردن) ☐ پوستر یا فلوجارت مواجهات شغلی یا نیدل استیک روش ارزیابی: مشاهده/ اختصاص ۱ امتیاز به ازای هر گزینه	۱-۲
	بهداشت دست	۲
۰ یا ۱	میزان آگاهی کارکنان از بهداشت دست روش ارزیابی: مشاهده امتیاز محاسبه شده از آگاهی کارکنان بر اساس فرم WHO (*۱) یا پرسش از کارکنان	۲-۱
۰ تا ۱۰	میزان پذیرش (کمپلیانس) بهداشت دست روش ارزیابی: مشاهده امتیاز کسب شده بر اساس فرم WHO (*۲) میزان پذیرش (کمپلیانس) بهداشت دست را بر ده تقسیم کرده و عدد صحیح آن را به عنوان امتیاز در نظر بگیرید. به عنوان مثال امتیاز مربوط به کمپلیانس ۴۵٪، عدد ۴ می‌شود.	۲-۲
۰ تا ۲	دانستن عدد میزان پذیرش (کمپلیانس) بهداشت دست مربوط به بخش محل خدمت و همچنین میانگین بیمارستان توسط کارکنان بخش: ☐ دانستن عدد میزان پذیرش (کمپلیانس) بهداشت دست مربوط به بخش محل خدمت ☐ دانستن عدد میزان پذیرش (کمپلیانس) بهداشت دست میانگین بیمارستان روش ارزیابی: پرسش از کارکنان/ اختصاص ۱ امتیاز برای هر گزینه	۲-۳
۰ یا ۱	وجود ملزومات بهداشت دست - هندراب روش ارزیابی: وجود هندراب در فاصله کمتر از دو متر از بیمار یا داشتن هندراب جیبی توسط کادر درمان	۲-۴

۵ تا ۰	<p>وجود ملزومات بهداشت دست - شستن دست</p> <p>☐ روشویی: به ازای هر ۴-۶ تخت. در صورت دسترسی مناسب به هندراب حداقل یک روشویی در محل یا اتاق</p> <p>☐ صابون مایع: ظرف صابون باید دارای درب، بدون شکستگی و ترک، جدار تمیز و بدون دبری داخلی باشد</p> <p>☐ دستمال کاغذی</p> <p>☐ آب لوله کشی</p> <p>☐ سطل زباله در مجاورت روشویی</p> <p>روش ارزیابی: مشاهده/ اختصاص ۱ امتیاز برای هر گزینه</p>	۲-۵
۵ تا ۰	<p>رعایت موازین مربوط به ناخن‌ها و زیورآلات</p> <p>☐ ناخن‌های کوتاه (حداکثر ۶ میلی‌متر)</p> <p>☐ عدم استفاده از ناخن مصنوعی در مراقبت بیماران پرخطر به خصوص بخش‌های مراقبت‌های ویژه و اتاق عمل</p> <p>☐ عدم استفاده از لاک در شرایطی که یکدستی آن قابل حفظ نیست (وجود ترک و کندگی در لاک)</p> <p>☐ عدم استفاده از انگشتر نگین‌دار (در صورت لزوم فرهنگی، از حلقه باریک و ساده استفاده شود)</p> <p>☐ عدم استفاده از ساعت مچی و انگو که با بهداشت مچ دست تداخل دارد</p> <p>روش ارزیابی: مشاهده/ اختصاص ۱ امتیاز برای هر گزینه</p>	۲-۶
	وسایل حفاظت فردی (PPE)	۳
۱ یا ۰	<p>آگاهی کارکنان از موارد و نحوه استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی</p> <p>روش ارزیابی: پرسش از کارکنان</p>	۳-۱
۴ تا ۰	<p>دردسترس (کافی) بودن وسایل حفاظت فردی:</p> <p>☐ گان ☐ ماسک جراحی ☐ عینک/محافظ صورت ☐ دستکش</p> <p>روش ارزیابی: پرسش از کارکنان/ اختصاص ۱ امتیاز برای هر گزینه</p> <p>* ماسک N95 جزء احتیاطات استاندارد نبوده و در چک‌لیست احتیاطات بر اساس انتقال (transmission-based) لحاظ شده است.</p>	۳-۲
۴ تا ۰	<p>رعایت استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی بر حسب مورد (یعنی بر اساس اندیکاسیون):</p> <p>☐ گان ☐ ماسک جراحی ☐ عینک/محافظ صورت ☐ دستکش</p> <p>روش ارزیابی: بر اساس نظر رابط کنترل عفونت در بخش یا سوپروایزر کنترل عفونت یا مشاهده‌گر تعیین گردد/ اختصاص ۱ امتیاز برای هر گزینه</p>	۳-۳
۱ یا ۰	<p>نحوه صحیح پوشیدن و درآوردن وسایل حفاظت فردی به صورت عملی</p> <p>روش ارزیابی: مشاهده (روش ارجح) یا بر اساس نظر رابط یا سوپروایزر کنترل عفونت</p> <p>(بهترین روش این است که استفاده کارکنان از وسایل حفاظت فردی قبلاً توسط رابط کنترل عفونت، سرپرستار، یا سوپروایزر ارزیابی و فهرستی از کارکنان با عملکرد صحیح تهیه شود و این لیست به‌عنوان مستند رؤیت گردد.)</p>	۳-۴

	آداب سرفه و بهداشت تنفسی	۴
۱ یا ۰	آگاهی کارکنان از آداب سرفه و بهداشت تنفسی روش ارزیابی: پرسش از کارکنان	۴-۱
۱ یا ۰	وجود پوستر آداب سرفه و بهداشت تنفسی (در ورودی‌های اصلی بیمارستان یا ساختمانها یا بخش‌ها) روش ارزیابی: مشاهده	۴-۲
۳ تا ۰	رعایت آداب سرفه و بهداشت تنفسی ☐ استفاده از دستمال کاغذی یا سرفه در آرنج ☐ دفع دستمال آلوده در سطل درب‌دار ☐ بهداشت دست روش ارزیابی: مشاهده (روش ارجح) یا پرسش	۴-۳
۱ یا ۰	استفاده از ماسک در صورت داشتن علائم تنفسی روش ارزیابی: مشاهده (روش ارجح) یا پرسش از کارکنان	۴-۴
۱ یا ۰	رعایت فاصله ۱-۲ متر (یا وجود اتاق جداگانه) جهت افراد با علائم تنفسی روش ارزیابی: مشاهده (روش ارجح) یا پرسش از کارکنان	۴-۵
	دفع وسایل نوک‌تیز / نیدل استیک (*۳)	۵
۱ یا ۰	آگاهی کارکنان از شیوه دفع صحیح وسایل نوک‌تیز روش ارزیابی: پرسش از کارکنان	۵-۱
۱ یا ۰	سابقه تزریق سه دوز واکسن هیپاتیت بی در کارکنان روش ارزیابی: مشاهده مستندات	۵-۲
۱ یا ۰	دانستن یا ثبت تیتراژ آنتی‌بادی ضد هیپاتیت بی جهت کارکنان روش ارزیابی: مشاهده مستندات	۵-۳
۱ یا ۰	وجود سیفتی باکس با سایز مناسب جهت انجام پروسیجر (ثابت یا متحرک) روش ارزیابی: مشاهده و پرسش از کارکنان	۵-۴
۱ یا ۰	وجود سرسوزن‌های آلوده بدون درپوش گذاری در سیفتی باکس روش ارزیابی: مشاهده توضیح: وجود سرسوزن با درپوش می‌تواند صحیح باشد یعنی در مواردی که از ابتدا اصلاً درپوش آن برداشته نشده است؛ مثلاً فقط از سرنگ استفاده شده و سرسوزن بدون استفاده و از ابتدا با درپوش بوده است.	۵-۵
۱ یا ۰	عدم وجود اشیاء نوک‌تیز در سطل زباله معمولی روش ارزیابی: مشاهده توضیح: وجود سرسوزن با درپوش می‌تواند در سطل زباله عفونی صحیح باشد، یعنی از ابتدا اصلاً درپوش آن برداشته نشده باشد.	۵-۶
۱ یا ۰	امحاء سیفتی باکس پس از پر شدن ۳/۴ حجم روش ارزیابی: مشاهده	۵-۷

۵-۸	جمع‌آوری صحیح سیفتی باکس (درب سیفتی باکس بسته و انتقال در کیسه زرد رنگ) روش ارزیابی: مشاهده (روش ارجح) یا پرسش از کارکنان	۱ یا ۰
۵-۹	اطلاع به موقع موارد نیدل استیک به سوپروایزر کنترل عفونت روش ارزیابی: مشاهده مستندات و پرسش از کارکنان	۱ یا ۰
۵-۱۰	ثبت و پیگیری مواجهات شغلی و نیدل استیک: ☐ ثبت مواجهات شغلی ☐ پیگیری مواجهات شغلی روش ارزیابی: مشاهده مستندات / اختصاص ۱ امتیاز برای هر گزینه	۲ تا ۰
۶	تزریق ایمن (*۳)	
۶-۱	آگاهی کارکنان در زمینه تزریق ایمن روش ارزیابی: پرسش از کارکنان	۱ یا ۰
۶-۲	آماده‌سازی و تزریق به روش آسپتیک: ☐ بهداشت دست ☐ در صورت استفاده از ویال، ضدعفونی کردن درب آن ☐ عدم استفاده از سرنگ یا سرسوزن مشترک ☐ ضدعفونی موضع تزریق با روش صحیح ☐ استفاده از دستکش تمیز ☐ عدم لمس موضع تزریق بعد از ضد عفونی نمودن محل، یا در صورت نیاز به لمس استفاده از دستکش استریل روش ارزیابی: مشاهده (در صورت امکان)، پرسش از کارکنان/ اختصاص ۱ امتیاز برای هر گزینه.	۶ تا ۰
۶-۳	دور ریختن وسایل تزریق بلافاصله پس از مصرف روش ارزیابی: مشاهده در صورت امکان، در غیر این صورت با پرسش از کارکنان ارزیابی گردد	۱ یا ۰
۶-۴	وجود دستورالعمل جهت ویال‌های مولتی دوز روش ارزیابی: مشاهده مستندات	۱ یا ۰
۷	جمع‌آوری منسوجات آلوده	
۷-۱	آگاهی کارکنان از اصول جمع‌آوری ملحفه و البسه آلوده روش ارزیابی: پرسش از کارکنان	۱ یا ۰
۷-۲	جمع‌آوری صحیح البسه یا ملحفه آلوده به نحوی که محیط و کارکنان آلوده نگردند (تا کردن و پوشاندن قسمت آلوده، نتکاندن و عدم انباشت روی هم در محل مراقبت بیمار) روش ارزیابی: مشاهده (روش ارجح) یا پرسش از کارکنان	۱ یا ۰
۷-۳	انتقال صحیح البسه یا ملحفه آلوده (داخل بین یا کیسه طبق پروتکل مرکز) به رختشوی‌خانه روش ارزیابی: مشاهده در صورت امکان، در غیر این صورت با پرسش از کارکنان ارزیابی گردد.	۱ یا ۰

* موارد مربوط به گندزدایی سطوح و ابزارها در چک‌لیست دیگری آورده شده است.

توضیح امتیازات:

۰ تا ۴۱: ضعیف، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و انجام مداخلات جهت بهبود احتیاطات استاندارد

۴۲ تا ۵۴: متوسط، شناسایی نقاط ضعف و داشتن برنامه به جهت ارتقاء احتیاطات استاندارد

۵۵ تا ۷۰: خوب، حفظ نقاط قوت و تلاش جهت رفع نواقص و نزدیک شدن به امتیاز کامل

* ۱: بهترین روش برای محاسبه آگاهی و ادراک کارکنان از بهداشت دست، استفاده از فرم WHO است:

https://www.who.int/gpsc/5may/Hand_Hygiene_Knowledge_Questionnaire.doc

https://www.who.int/gpsc/5may/Perception_Survey_for_Health_care_Workers.doc

* ۲: فرم WHO ارزیابی کمپلیانس بهداشت دست: https://www.who.int/gpsc/5may/Observation_Form.doc

* ۳: ارجاع به دستورالعمل تزریقات ایمن، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، دفتر مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات‌بالینی

منابع:

1) WHO. Standard precautions in health care:

https://www.who.int/docs/default-source/documents/health-topics/standard-precautions-in-health-care.pdf?sfvrsn=7c453df0_2

2) WHO. Guidelines on hand hygiene in health care:

<https://www.who.int/publications/i/item/9789241597906>

3) WHO. Injection safety and safe injection practices:

https://www.who.int/infection-prevention/tools/core-components/is_tudent-handbook.pdf

4) CDC. Standard Precautions:

<https://www.cdc.gov/oralhealth/infectioncontrol/summary-infection-prevention-practices/standard-precautions.html>

5) CDC. Hand Hygiene in Healthcare Settings-Core:

https://www.cdc.gov/handhygiene/download/hand_hygiene_core.pdf